

Motion till riksdagen 2011/12:So603

av Arhe Hamednaca m.fl. (S)

Krafttag mot hemlöshet

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att ta krafttag mot hemlösheten.

Motivering

Hemlöshet är inte bara ett tragiskt misslyckande för samhället som sådant, utan främst en personlig tragedi för den enskilde. Självklart är det aldrig acceptabelt att det finns människor i vårt samhälle som inte har någonstans att sova om natten, en plats att kalla sitt hem.

Hemlöshet är både en social- och bostadspolitisk fråga. Hemlösa personer har ofta även andra problem än att just sakna en bostad. Missbruk eller andra sociala problem, ofta i kombination, är en bidragande orsak till hemlöshet. En fungerande missbruksvård och en bättre psykiatri är därför av största vikt för att förebygga utslagning och hemlöshet.

Samtidigt är det viktigt att komma ihåg att antalet hemlösa som inte har vare sig missbruksproblematik eller kriminell bakgrund ökar. Det enda skälet till att de är hemlösa är att de är fattiga. Detta i kombination med nästan obefintliga insatser för att öka bostadsbyggandet innebär att fler människor än vad som annars vore aktuellt, har blivit hemlösa under de senaste åren. En hög bostadsproduktion leder förvisso inte automatiskt till att lösa problemen eftersom nya bostäder tenderar att vara dyra. Men nytillskott av bostäder är nödvändigt för att skapa flyttningsrörelser som i slutänden friställer äldre lägenheter för hushåll som står utanför bostadsmarknaden. Sambandet mellan högt bostadsbyggande och lägre antal hemlösa finns fastlagda i forskningen.

Det behöver utvecklas fler boenden med socialt stöd och olika former av tröskelboende, för idag utslagna personer, där man successivt kan ta mer ansvar och slussas ut i ordinarie boende. Det behövs också en personlig kontaktperson som hjälper till i kontakten med sjukvård, myndigheter och hyres-

Fel! Okänt namn på

vårdar. Det bör prövas om en komplettering i socialtjänstlagen bör införas för att ge kommunerna ett större ansvar för att motverka hemlöshet samt skyldighet att ha en uppsökande verksamhet för att möta de hemlösas behov av insatser för vård, boende, avgiftning och efterbehandling. Samverkan mellan kommunernas och landstingens olika verksamhetsområden är viktiga inom såväl socialtjänst, sjukvård som allmännyttans bostadsansvar. Varje kommun måste ha någon form av bostadsförmedling eller liknande för att hjälpa den som söker bostad.

Det förebyggande arbetet kan inte nog betonas. Exempel utöver de ovan nämnda kan vara stöd vid risk för vräkning och boendestöd. För dem som befinner sig i hemlöshet krävs i de flesta fall en kombination av långvarigt, varsamt kontaktarbete och kraftfulla vård- och behandlingsinsatser. Många frivilligorganisationer har särskilda kunskaper och har utvecklat metoder för arbete med hemlösa. Ett partnerskap mellan samhälle och frivilligorganisationer kan skapa hållbara strukturer som gynnar den enskilde.

Hemlösheten har ökat de senaste åren, inte minst i våra storstäder. Mätningar visar att det finns hemlösa i 85 % av Sveriges kommuner. Det är minst sagt en deprimerande siffra. Regeringen lämnade i februari 2007 ett förslag med en strategi för att utmana hemlösheten. Ambitionen i strategin var lovvärd och den kunde ha blivit ett kraftfullt verktyg i kampen mot hemlösheten om regeringen samtidigt anvisat pengar till kommuner och landsting. Detta gjorde man inte. Istället anslogs drygt 47 miljoner kronor som man kunde ansöka om som projektstöd för olika projekt i kommuner, landsting och frivilligorganisationer. I huvudsak har dessa medel använts till redan befintliga projekt. Följaktligen har inte heller antalet hemlösa minskat, utan tvärtom har antalet ökat något.

Även antalet barn som har en eller flera föräldrar som är hemlösa, och därmed själva saknar bostad, har ökat. Dessutom tillkommer den grupp av främst äldre barn och unga vuxna som lever på gatan, av sociala skäl eller missbruksskäl. Det enda regeringen konkret har gjort är att se till att det i praktiken är omöjligt att vräka familjer som har barn. Men det räcker inte. Det är inte värdigt ett land som Sverige att det finns barn och unga vuxna som inte har någonstans att sova, inte någonstans att få värme, inte har möjlighet att få ett mål varm mat. Det är uppenbart att det finns brister både hos sociala myndigheter och hos andra myndigheter och institutioner som kommer i kontakt med dessa barn och ungdomar.

Hemlösheten är ett stort och komplext problem som handlar om att ge människor en bostad, en fast punkt och en trygghet i tillvaron. Nu är det dags att ta krafttag mot hemlösheten.

Stockholm den 22 september 2011

Arhe Hamednaca (S)

Anders Ygeman (S)

Teres Lindberg (S)

Ylva Johansson (S)

Börje Vestlund (S)

Veronica Palm (S)